

ՎՍԵՄԱՓԱՅԼ ԳԵՐԵՐՋԱՆԻԿ ՀՈԳԵԻՈՐ ՏԷՐ

Տ. Տ. ԳՐԻԳՈՐ ՊԵՏՐՈՍ ԺԵ. ԾԻՐԱՆԱԻՈՐ ԱՂԱՃԱՆԵԱՆ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ՊԱՏՐԻԱՐԷ ԿԱԹՈՂԻԿԵ ՀԱՅՈՑ

Կ' ԱՅՅԵԼԷ Ս. ՂԱԶԱՐ

(ԱՊՐԻԼ 24-28)

ՕՐՀՆԵԱԼ ԵԿԵԱԼ ՅԱՆՈՒՆ ՏԵԱՌՆ

Ապրիլ 24: Այս երեկոյ բացառիկ ոգեւորութիւն մը, արտասույթ շարժում մը կայ Վենետիկի կայարանին մէջ: Քաղաքին Պատրիարք Ծիրանաւորը՝ Ամենապատիւ Ռոնքալի, իր շուրջ ունենալով փոխանորդ Եպիսկոպոսը՝ Գերպոյ. Ճ. Օլիւթի եւ ուրիշ բարձրաստիճան եկեղեցականներ, կը սպասեն Հռոմէն ժամանող շոգեկառքին: Հասած են արդէն նաեւ քաղաքական, պետական եւ զինուորական բարձրաստիճան անձնակազմներ եւ ներկայացուցիչներ, իրենց յարգանքի տուրքը մատուցանելու Վաթ. Գերերջ. Ծիր. Աղաճանեանի, որ կու գայ իր հայրական սէրն ու շնորհքը սփռելու գեղածիծաղ Վենետիկի լճակին վրայ:

Հոն են Ուխտիա Գերպոյ. Աբրահայրը՝ Սրապիոն Վրդ. Ուլուհոճեան, ուրիշ բազմաթիւ վարդապետներ. կարգ կարգ շարուած են Մուրատ-Ռափայէլեան Վարժարանի աշակերտները. շատ ազգայիններ ալ փութացած են աւելի եւս ոգեւորելու այս բացառիկ ընդունելութիւնը:

Արդէն իսկ իջած է Գերերջ. Հոգեւոր Տէրը, ձեւացած է հանդիսաւոր թափօրը, որ կը յառաջանայ ծափող յոյներու մէջ: Յուզիչ է մանաւանդ երկու Ծիրանաւոր Հոգեւոր Պետերու ողջագոյնումը, խորհրդանշիչ Արեւելքի եւ Արեւմուտքի անբաժան միութեան: Արեւելքի Հովուապետ

մը, հիւրընկալ Վենետիկի ափերուն վըրայ... ու այդ տեսարանը կը տանի մեզ դէպի հին դարերը քրիստոնէութեան, երբ, ըստ նուիրական աւանդութեան մը, մեր հաւատքի Լուսաւորիչը Արեւմուտք կու գար անսահման ոգեւորութեան մէջ:

Վերջալոյսի հազարգունեան ցոլքերուն մէջէն շոգեմալոյցի կը սուրայ հիմա դէպի Ս. Ղազար: Հեռուէն կը լսուին զըւարթ ղօղանջները Հայոց կղզիին. քարափին հաւաքուած են բոլոր վարդապետները եւ աշակերտները, որոնք կը փութան որդիական խանդավառ զգացումներով համբուրել Ս. Աջը Գերերջ. Հովուապետին, որ արդէն սարկաւազներով շրջապատուած՝ կը յառաջանայ յամրաքայլ դէպի եկեղեցի. կը հնչեն Հրաշափառ շարականին յաղթական ջեշտերը, որոնք այսօր նոր խորհուրդ մը դարձած են սիրոյ, խանդավառութեան եւ հաւատքի միանգամայն:

Օրհնեալ եկեալ յանուն Տեառն:

Վենետիկ քաղաքին մեծ տօնը (Ապրիլ 25, յիշատակ Ս. Մարկոսի), եւ Մխիթար Աբրահայր մահուան տարեդարձը (Ապրիլ 27) ստեղծեր էին այս անշուշտ առիթը: Ու Վենետիկ ամբողջ եւ անոր ծոցին մէջ հանգչող փոքրիկ Հայաստանը հպարտ էին աւանդել: Արդէն իսկ երկու օրէ ի վեր տեղական լրագիրները կու տային մեծ աւետիսը:

ՎՍԵՄ. ԳԵՐԵՐՋ. ՀՈԳԵԻՈՐ ՏԷՐԸ

ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՅԻ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԵԱՆՅ՝ ՎԵՆԵՏԻԿԻ ՄԷՋ

ԵՒ ԿԸ ՔԱՐՈՋԷ Ս. ՄԱՐԿՈՍԻ ԲԵՄԷՆ

Վենետիկի Պատրիարք՝ Ծիր. Ռոնքալի իր ազնիւ հրաւերով, Վաթ. Գերերջ. Ծիր. Աղաճանեան, իր հասնելուն յաջորդ առաւօտն իսկ, Ապրիլ 25ին, պաշտօնապէս կը մասնակցէր Ս. Մարկոսի մէջ տեղի ունեցած եկեղեցական արարողութեանց: Հայ Հայրապետին շուրջ մենք ալ բոլորս, հայկական նուիրական տարազներով, մեր բնիկ աւանդութիւններով ուրախութեամբ կը ներկայանայինք, զըւարդներ, սարկաւազներ, վարդապետներ. Ուխտիա Ընդհ. Աբրահայրը Գերպոյ. Սրապիոն Վրդ. Ուլուհոճեան եւ Գերջ. Հ. Կարապետ Թ. Ծ. Վ. Ամատունի՝ Առաջնորդ Փրանսայի հայ կաթողիկէ համայնքին՝ կը յառաջանային եպիսկոպոսական զգեստաւորումով. գեղեցիկ շքախումբ մը կազմած էինք մեծ թափօրին մէջ, Ս. Մարկոսի հրապարակին վրայ: Ելլէր Խորենացին իր խոր գերեզմանէն ու տեսնէր իր փոքրիկ ածուին այս խայտառղէտ ու սիրուն ծաղիկները՝ եւրոպական ոստաններէն մէկուն հրապարակին վրայ, այսպէս ի պատուի:

Ս. Պատարագի ընթացքին, զոր կը մատուցանէր քաղաքին Ամենապատիւ Ծիրանաւորը, Աւետարանի ընթերցումէն վերջ, մեր Գերերջ. Հոգեւոր Տէրը հրաւիրուեցաւ ամպիոն, քարոզելու բազմահազար ժողովուրդին: Ու քարոզեց նախ իտալերէն, ապա յարեց Փրանսերէն հակիրճ յորդորակ մը, հուսկ քանի մը խօսք ալ թրթռացուց մեր պաշտելի Մեծաքանչիւ. առաջին անգամն էր որ հայերէն բարբառը կը բարձրանար այդ ամպիոնէն, այդքան քաղցր ու ներգաշնակ, իբրեւ արեւելքէն եկած խունկ մը նուիրական. դիւթուած էին ամէնքը. ոգեւորու-

թեան սարսուռ մը անշուշտ անցաւ այն ածիւններուն մէջէն ալ, որոնք թէեւ անծանօթ, բայց իրենց յիշատակը անմաշ թողած են Ս. Մարկոսի տաճարին պօրժիւրէ սիւներու կողերն ի վեր. հայ անուններ՝ որոնք դարերէ ի վեր կը համբուրեն այդ սուրբ քարերը:

Կը խօսի Հոգեւոր Տէրը.

ՇՆՈՐ ՀԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԻՂՋԵՐ

Արտասովոր հանդիպում մըն է որ տեղի կ'ունենայ այս հռչակաւոր տաճարին մէջ, ձեր երկնային պաշտպանին՝ Ս. Մարկոսի տօնին առթիւ. հանդիպում մը՝ Վենետիկի համբաւաւոր Պատրիարքական եկեղեցիին, ճախագահութեամբ իր Ամենապատիւ Պատրիարքին Ծիր. Ռոնքալիի, Արեւելի մէկ խոնարհ Հովիւին հետ:

Հանդիպում մը, ազնուօրէն պատրաստուած ձեր պատկանելի Հովիւէն, որուն կ'ուղղեմ սրտագին ու եղբայրական շնորհակալութիւնս, այն ուրախութեամբ եւ այն պատիւին համար՝ զոր կը պատմաւոր ինծի այս մերկայութիւնը եւ մասնակցութիւնը ձեր պաշտպան սուրբին տօնակատարութեանց:

Հանդիպում մը, շատ աւելի հաճելի, որովհետեւ կու տայ միաժամանակ ինծի պատեհութիւնը՝ յարգանքի արտայայտութիւն մըն ալ մերկայացրեալու ձեր Գերերջ. Հովուապետին, որ սուրբ հատիկն ի սպաս վարած իր գանգաւ պաշտօններուն ընթացքին, արեւելի եւ արեւմուտի մէջ, յատուկ սէր մը ցոյց տուած է հայ ժողովուրդի գաւակներուն հանդէպ, որոնք հալածական եւ նըժգեհ, իրենց անխախտ հաւատքին համար՝ հանդէպ Քրիստոսի սուրբ անունին եւ հայրենիքին, Վաթ. Ծիր. Ռոնքալիի հայրական սրտին մէջ գտած են մեծ ընդունելութիւն, մինչ ան կը գտնուէր իբրեւ առաքելական փոխանորդ՝ Թուրքիոյ, Պուլկարիոյ եւ Յունաստանի մէջ, կամ իբրեւ առաքելական նուիրակ՝ Ֆրանսայի մէջ:

Վսեմափայլ Տէր, մեր սրտագին շնորհակալութիւնը, յանուն բոլոր հայութեան: